

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і
клінічної фармації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. Першого проректора із
науково-педагогічної роботи
доц. Солонийко І.І.

2022

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії»
з індивідуальним симуляційним навчанням

Кількість навчальних годин: лекції – 10,
практичні заняття – 36,
семінарські заняття – 22,
самостійна робота – 14,
додаткові програми – 8.

Всього – 90 годин.
Кредити ECTS – 3.

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
протокол №9
«24» січня 2022

Затверджено методичною комісією
факультету післядипломної освіти
протокол №1
«10» лютого 2022

Завідувач кафедри

д.мед.н., проф. Зіметковський А.Б.

Голова методичної комісії

к.мед.н., доц. Сікориз О.Є.

Навчальну програму циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакоterapiї та фармацевтична опіка в терапії» для безперервного професійного розвитку лікарів опрацьовано працівниками кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького:

ЗИМЕНКОВСЬКИЙ А.Б. – завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, доктор медичних наук, професор;

ЛОПАТИНСЬКА О.І. – доцент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

НАСТЮХА Ю.С. – доцент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

КОВАЛЬСЬКА І.М. – старший викладач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації;

БОРЕЦЬКА О.Б. – асистент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

ЗАЯЦЬ М.М. – асистент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, кандидат фармацевтичних наук;

КОВАЛЬ А.Я. – асистент кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації, магістр державного управління

РЕЦЕНЗЕНТ:

СОЛОМЕНЧУК Т.М. – завідувач кафедри сімейної медицини факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор.

Програма обговорена і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакоterapiї і клінічної фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (протокол №9 від 24.01.2022).

Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії» з індивідуальним симуляційним навчанням створена з метою поглиблення знань та умінь слухачів із питань, що стосуються наукових досягнень та практичних рекомендацій щодо призначення та проведення раціональної фармакотерапії захворювань терапевтичного профілю. Викладання тематики циклу базується на сучасних даних доказової медицини, принципах індивідуалізованої фармакотерапії (зокрема із застосуванням технології стимуляційного навчання), впливі лікової поведінки, а також чинних в Україні нормативно-правових документах дотичних до проблематики. Враховуючи впровадження електронного документообігу у системі охорони здоров'я України, програму адаптовано до сучасної системи e-Health та передбачено індивідуальні симуляційні заняття для слухачів із застосуванням навчальної електронної медичної системи HELSI. Такий підхід дозволяє удосконалити навички роботи з електронним медичним документообігом.

Тематика занять передбачає комплексний підхід до менеджменту фармакотерапії та фармацевтичної опіки у терапії. Програма включає 10 годин лекції, 36 годин практичних занять, 22 години семінарських занять, 14 годин самостійної роботи, а також 8 годин додаткових програм (основи раціональної фармакотерапії, новітні інформаційні технології в медицині та фармацевтиці, медицина катастроф, медичне право). Тривалість навчання – 2 тижні (90 годин, кредити ECTS – 3). У процесі навчання контроль знань, умінь і навичок проводиться на семінарських, практичних заняттях та заліку.

Навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії» спрямована на безперервний професійний розвиток лікарів, зокрема за спеціальністю загальна практика – сімейна медицина, удосконалення їх знань з менеджменту фармакотерапії та профілактики захворювань різних категорій пацієнтів, що ґрунтуються на даних доказової медицини; забезпечення стандартизованих підходів до

раціональної фармакотерапії і фармацевтичної опіки; пошуку та впровадження індикаторів якості в діяльність закладів охорони здоров'я.

Доцільність викладання циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії» продиктована сучасними вимогами до принципів надання медичної допомоги, спрямованим на раціональний розподіл ресурсів, формування гарантованого обсягу і якості медичних та фармацевтичних послуг, відповідно до рівня розвитку новітньої медичної/фармацевтичної науки і практики.

У процесі навчання на циклі тематичного удосконалення висвітлюється актуальність проблеми менеджменту погодженої співпраці лікарів та фармацевтичних фахівців із питань раціональної фармакотерапії, профілактики ускладнень фармакотерапії, формування концепції ефективного та безпечного використання лікарських засобів на основі сучасної методології фармацевтичної опіки. Слухачі циклу удосконалюють знання з нормативно-правового забезпечення професійної діяльності, сучасних принципів раціонального застосування лікарських засобів у клінічній практиці при профілактиці, діагностиці, лікуванні найбільш поширених та соціально важливих захворювань (зокрема коронавірусної інфекції) на основі існуючих клінічних рекомендацій (настанов), опрацьованих медичних стандартів/клінічних протоколів, що визначають принципи та методи надання медичної допомоги. У програмі враховано додаткове опанування сучасними знаннями, зокрема, з раціонального застосування лікарських засобів та інших медичних (фармацевтичних) технологій, попередження ліко-пов'язаних проблем як чинників якості фармакотерапії, фармацевтичної опіки, лікової психології тощо.

Навчально-методологічною основою циклу тематичного удосконалення лікарів є чинні нормативно-правові документи України, зокрема:

- Конституція України (чинна ред. 01.01.2020);
- Закон України Основи законодавства України про охорону здоров'я (чинна ред. 12.01.2022);

- Постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року №302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я»;
- Закон України «Про лікарські засоби» (чинна ред. 13.11.2021);
- Постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. №411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я».

Теми лекційного курсу розкривають сучасні проблемні питання відповідних розділів циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії». Практичні та семінарські заняття містять рекомендовані актуальні теми з проблемних питань щодо вікової фармакотерапії, поліморбідності, поліпрагмазії та базуються на стандартах медичних технологій, закордонних та вітчизняних клінічних настановах і рекомендаціях. Для самостійної роботи, застосування власного клінічного досвіду у форматі «круглого столу» та «брейн шторму» за участю слухачів циклу та викладачів кафедри передбачені найбільш актуальні теми семінарських занять, що стосуються сучасних проблемних питань надання медичної допомоги в Україні. Робоча навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії» доповнена переліком рекомендованої літератури та сучасними електронними ресурсами для самостійної роботи слухачів над тематикою, що передбачена наведеним планом.

Структура циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії»
 Тривалість навчання: 0,5 місяця (90 год.)

Код	Назва складової циклу	Вид заняття (год.)			Самостійна робота (год.)	Додаткові програми (год.)	Всього (год.)
		Лекції	Практичні	Семінари			
1.	Менеджмент застосування лікарських засобів у терапії	4	16	10	6		36
2.	Менеджмент ліко-пов'язаних проблем у терапії	2	6	6	2		16
3.	Менеджмент лікової психології в терапії	2	4	2	4		12
4.	Фармацевтична опіка в терапії	2	4	2	2		10
5.1	Основи раціональної фармакотерапії					2	2
5.2	Новітні інформаційні технології в медицині та фармації					2	2
5.3	Медицина катастроф					2	2
5.4	Медичне право					2	2
6.	Залік			2			2
7.	Індивідуальне симуляційне навчання		6				6
Всього (год.)		10	36	22	14	8	90

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.

**Тематичний план лекцій циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії»**

№ з/п	Назва теми лекції	Кількість год.
1.	Клініко-фармацевтичний менеджмент як інструмент забезпечення якості медичної допомоги та оптимізації витрат на фармакотерапію	2
2.	Менеджмент ліко-пов'язаних проблем	2
3.	Менеджмент лікової психології	2
4.	Фармацевтична опіка як інструмент забезпечення раціональності фармакотерапії	2
5.	Принципи раціональної фармакотерапії соціально-значимих захворювань (інфаркт міокарда, інсульт, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, COVID-19 тощо)	2
Всього		10

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.

**Тематичний план практичних занять циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії»**

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість год.
1.	Науково-методологічні аспекти раціональної фармакотерапії та фармацевтичної опіки	2
2.	Чинники, що впливають на ефективність та безпеку фармакотерапії	2
3.	Доказова медицина як інструмент забезпечення раціональності фармакотерапії. Принцип вибору лікарського засобу для проведення фармакотерапії	2
4.	Менеджмент ліко-пов'язаних проблем	2
5.	Основні принципи фармацевтичної опіки в терапії	2
6.	Менеджмент комунікації, менеджмент партнерства	2
7.	Лікова поведінка пацієнта. Особливості фармацевтичної опіки у забезпеченні та підтриманні високого рівня адгеренсу	2
8.	Виявлення та інформування про випадки побічних реакцій лікарських засобів та/або відсутність ефективності	2
9.	Менеджмент лікових взаємодій	2

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість год.
10.	Роль фармацевтичної опіки у виборі та раціональному застосуванні лікарських засобів у різних категорій пацієнтів	2
11.	Особливості менеджменту фармакотерапії соціально-значимих захворювань (інфаркт міокарда, інсульт, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, COVID-19 тощо)	2
12.	Клініко-фармацевтичні підходи до використання антибактерійних лікарських засобів та роль фармацевтичної опіки у попередженні антибіотикорезистентності	2
13.	Роль нутріційних факторів у підвищенні ефективності та безпеки фармакотерапії	2
14.	Принципи використання результатів фармако- та клініко-економічних методів аналізу в обґрунтуванні вибору лікарських засобів	2
15.	Система реімбурсації та її роль у забезпеченні економічної доступності медичної допомоги. Програма «Доступні ліки»	2
Всього		30

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.

**Тематичний план семінарських занять циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії»**

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість год.
1.	Вступна конференція з питань менеджменту фармакотерапії та фармацевтичної опіки в терапії	2
2.	Доказова медицина як інструмент забезпечення раціональності фармакотерапії	2
3.	Система ліко-пов'язаних проблем (DRP) як основа оцінки якості фармакотерапії	2
4.	Взаємодії лікарських засобів, принципи їх класифікації. Фармацевтична опіка скерована на попередження небажаних наслідків лікових взаємодій	2
5.	Роль системи фармаконагляду у забезпеченні ефективності та безпеки застосування лікарських засобів	2
6.	Менеджмент лікової поведінки	2

№ з/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість год.
7.	Принципи клініко-фармацевтичного підходу до раціонального застосування лікарських засобів у геріатрії. Особливості фармацевтичної опіки пацієнтів похилого та старечого віку	2
8.	Прикладні аспекти раціонального застосування окремих груп лікарських засобів у клінічній практиці	2
9.	Основи раціонального харчування та дієтотерапії. Вплив харчових продуктів на ефективність та безпеку лікарських засобів	2
10.	Фармако- та клініко-економічні методи аналізу та їх роль в менеджменті фармакотерапії	2
11.	Залік	2
Всього		22

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.

Тематичний план індивідуального симуляційного навчання (практичні заняття) циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії»

№ з/п	Назва теми практичного заняття	Кількість год.
1.	Електронна медична система HELSI – автоматизація роботи медичного закладу	2
2.	Застосування електронної медичної системи HELSI у роботі фахівців охорони здоров'я та пацієнтів	2
3.	Angels-симулятор як інструмент підвищення якості фармакотерапії на прикладі ішемічного інсульту та COVID-19	2
Всього		6

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.

**Тематичний план самостійної роботи циклу тематичного удосконалення
«Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії»**

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1.	Менеджмент застосування лікарських засобів у терапії	4
2.	Менеджмент ліко-пов'язаних проблем у терапії	2
3.	Менеджмент лікової психології в терапії	4
4.	Фармацевтична опіка в терапії	2
5.	Практичне застосування принципів клініко-фармацевтичного менеджменту в терапії	2
Всього		14

Завідувач кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації, Заслужений діяч науки і техніки України

д.мед.н., проф. Зіменковський А.Б.

Питання до заліку

1. Науково-методологічні аспекти раціональної фармакотерапії та фармацевтичної опіки.
2. Чинники, що впливають на ефективність та безпеку фармакотерапії.
3. Доказова медицина як інструмент забезпечення раціональності фармакотерапії.
4. Принципи вибору лікарських засобів для проведення раціональної фармакотерапії.
5. Основні принципи фармацевтичної опіки в терапії.
6. Менеджмент комунікації, менеджмент партнерства.
7. Менеджмент ліко-пов'язаних проблем.
8. Виявлення та інформування про випадки побічних реакцій лікарських засобів та/або відсутність ефективності.
9. Взаємодії лікарських засобів, принципи їх класифікації.
10. Фармацевтична опіка скерована на попередження небажаних наслідків лікових взаємодій.

11. Роль фармацевтичної опіки у виборі та раціональному застосуванні лікарських засобів різних категорій пацієнтів.
12. Особливості менеджменту фармакотерапії соціально-значимих захворювань (інфаркт міокарда, інсульт, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, COVID-19 тощо).
13. Клініко-фармацевтичні підходи до використання антибактерійних лікарських засобів.
14. Роль фармацевтичної опіки у попередженні антибіотикорезистентності.
15. Лікова поведінка пацієнта.
16. Особливості фармацевтичної опіки у забезпеченні та підтриманні високого рівня адгеренсу.
17. Принципи використання результатів фармако- та клінікоекономічних методів аналізу в терапії.
18. Роль фармакоекономічного аналізу в обґрунтуванні вибору лікарських засобів.
19. Система реімбурсації та її роль у забезпеченні економічної доступності медичної допомоги.
20. Програма «Доступні ліки».
21. Інформаційні бази доказових даних, їх значення для менеджменту якості фармакотерапії.
22. Електронна медична система HELSI.

Список рекомендованої літератури

1. Внутрішні хвороби: посібник у 10 ч.; Упоряд. Абрагамович О.О.; За наук. ред. О.О. Абрагамовича, Л.В. Глушка, А.С. Свінціцького. Ч.1-3. – Львів, ВАТ Львівська книжкова фабрика «Атлас», 2004. – 528 с.; Ч.4-10. – 726 с.
2. Денисюк В.І., Денисюк О.В. Доказова внутрішня медицина: Підручник для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівнів акред. Вінниця: ДП ДКФ, 2011. – 928 с.
3. Енциклопедія «Сімейна медицина» у п'яти томах. Том 1. Внутрішні хвороби, книга 1 / Є.Х. Заремба, Ю.Г. Кияк, В.А. Скибчик, Т.М. Соломенчук та ін. – К.: Здоров'я, 2005. – 767 с.
4. Енциклопедія «Сімейна медицина» у п'яти томах. Том 2. Педіатрія. Інфекційні хвороби. Фармакотерапія / Є.Х. Заремба, Ю.Г. Кияк, В.А. Скибчик, Т.М. Соломенчук та ін. – К.: Здоров'я, 2005. – 757 с.
5. Зіменковський А. Лікова психологія / А. Зіменковський. Львів: Видавництво «Світ», 2021. 312 с.
6. Кіцера О. Клінічна оториноларингологія. Львів, 2006. – 531 с.
7. Клінічний poradник з раціональної фармакотерапії пацієнтів із соціально важливими захворюваннями (артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, ожиріння) / А.Б. Зіменковський, Ю.С. Настюха, О.Б. Борецька, О.І. Гнездюк, М.М. Заяць, О.І. Лопатинська, О.М. Непийвода, У.Я. Янишин, Р.Р. Яремкевич; за заг. ред. А.Б. Зіменковського. Львів, 2015. 195 с.
8. Клінічна фармакологія: Підручник / О.М. Біловол, О.Ф. Возіанов, І.К.Латогуз та ін. / За ред. О.М. Біловола, І.К. Латогуза і А.Я. Циганенка: У 2 т. – К.: Здоров'я, 2005. – Т.1. – 608 с. – Т. 2. – 684 с.
9. Клінічна фармакологія: Посібник для практ.занять / Самура Б.Б., Крайдашенко О.В., Галаєва Я.Ю., Нальотов С.В., Грінь А.К. та ін.: Донецький НМУ. – Донецьк: Вебер, 2009. – 181 с.
10. Клінічна фармація: Навч.-метод. практикум: навч. посібник для студ. в.н.з. / Зупанець І.А., Чекман І.С., Попов С.Б., Нальотов С.В., Пропіснова В.В. та ін.; переклад Л.В. Брунь та ін. (англ.мовою) – НФаУ. – Х.: Золоті сторінки, 2010. – 183 с.
11. Наказ МОЗ України від 27.12.2006 №898 «Про затвердження Порядку здійснення нагляду за побічними реакціями лікарських засобів, дозволених до медичного застосування».
12. Невідкладна медична допомога / За ред. Ф.С. Глумчера, В.Ф. Москаленка. – К.: Медицина, 2006. – 632 с.
13. Нейко Є.М. Лікування основних захворювань внутрішніх органів. – Івано-Франківськ, 2001. – 318 с.

14. Новітній глосарій з клінічної фармації: навчальний посібник / Зіменковський А.Б. та ін. Львів, 2013. 517 с.
15. Основи клінічної фармації / М. Дрозд, М. Хербет, Б. Якубовська-Солярська [та ін.] // Підручник для студентів фармації та медицини під редакцією д.мед.н., проф. Анни Велі-Гоєнської, д.мед.н., проф. Станіслава Чучвара, д.мед.н., проф. Андрія Зіменковського. Люблінський медичний університет, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького. Львів, 2015. 528 с.
16. Основи клінічної медицини: симптоми та синдроми в практичній фармації: навч. посіб. / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик та ін.; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця. – Х.: Золоті сторінки, 2010. – 92 с.
17. Передерій В.Г., Ткач С.М. Основи внутрішньої медицини. У 2-х томах. – Вінниця: Нова книга, 2009. – Т 1. – 640 с. Т 2. – 784 с.
18. Посохова К.А., Вікторов О.П. Антибіотики (властивості, застосування, взаємодія): Навчальний посібник. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 296 с.
19. Пропедевтика внутрішніх хвороб / Ю.І. Децик, Є.М. Нейко, Л.А. Пиріг та ін.; за ред. Ю.І. Децика. – К.: Здоров'я, 2000. – 504 с.
20. Регеда М.С. Запальні захворювання легенів та бронхів. – Львів, 2009. – 206 с.
21. Менеджмент лікової поведінки пацієнта: метод. рек. / А.Б. Зіменковський, Т.М. Думенко, О.В. Матвєєва, О.Б. Борецька, Ю.С. Настюха, М.М. Заяць, Т.В. Єремєєва, В.Я. Шибінський, Н.І. Заремба, Н.В. Роговик; Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, підрозділ оперативного друку. Львів, 2015. 59 с.
22. Середюк Н.М. Внутрішня медицина і терапія. – К.: Медицина, 2007. – 686 с.
23. Сімейна медицина: у 5 т. Т.1. Внутрішні хвороби: У 2 кн. Кн. 1. Хвороби органів кровообігу. Ревматичні хвороби. Хвороби органів дихання. Хвороби ендокринної системи / Є.Х. Заремба, Ю.Г. Кияк, О.О. Сергієнко та ін.; За ред. В.Г. Передерія, Є.Х. Заремби. – К.: Здоров'я, 2005. – 768 с.
24. Уніфікована методика оцінки фармакотерапії за листками лікарських призначень: метод. рек., МОЗ України / А.Б. Зіменковський, А.М. Морозов, А.В. Степаненко [та ін.]; Український центр наукової медичної інформації і патентно-ліцензійної роботи, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, підрозділ оперативного друку. Київ, Львів, 2011. 38 с.
25. Фармакоеконіміка у питаннях та відповідях: навч. посіб. для провізорів інтернів / О.С. Яковлева. Запоріжжя: [ЗДМУ], 2015. 88 с.
26. Фармакоеконіміка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В. Яковлева, Н.В. Бездітко, О.О. Герасимова [та ін.]; за ред. Л.В. Яковлевої. Вінниця:

- Нова книга, 2009. 208 с.
27. Фармаконагляд та підходи до його здійснення: метод. рек., МОЗ України / О.В. Матвеева, І.С. Чекман, С.В. Нальотов [та ін.]; Український центр наукової медичної інформації і патентно-ліцензійної роботи. Київ, 2013. 85 с.
  28. Фармакотерапія / Под ред. акад. Б.А. Самури. – Харьков: Прапор; НФАУ, 2000. Т.1. – 672 с., Т.2. – 656 с.
  29. Фармакотерапія: підручник для студентів фарм. факультетів / Під ред. О.В. Крайдашенка, І.Г. Купновицької, І.М. Кліща, В.Г. Лизогуба. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 644 с.
  30. Фармакотерапія: У 2 кн. – Кн. 1: Підручник для фарм. ВНЗ і фарм.ф-тів мед. (фарм.) закладів. — 3-тє вид., перероб. і доп. Затверджено МОН / Самура Б.А., Свінцицький А.С., Колесник Ю.М. та ін. – К., 2012. – 952 с.
  31. Шкірні та венеричні хвороби. Навчальний посібник /Л.С. Новосад, Р.В. Лабінський, О.А. Каденко та ін., - К.: Здоров'я, 2000. – 208 с.
  32. van Mil JW, Horvat N, Westerlund T, Richling I. The Pharmaceutical Care Network Europe Classification for Drug-Related Problems V9.1. Zuidlaren: Pharmaceutical Care Network Europe Association; 2020 May. 7 p. URL: <https://www.pcne.org/working-groups/2/drug-related-problem-classification>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Внутрішні хвороби: портал для лікарів URL: <http://empendium.mp.pl/ua/>
2. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск 1, випуск 2, випуск 3, випуск 4, випуск 5, випуск 6, випуск 7, випуск 8, випуск 9, випуск 10, випуск 11, випуск 12, випуск 13 / під ред. В.Т. Чумака, В.І. Мальцева, А.М. Морозова, В.Д. Парія, А.В. Степаненко. – К.: Моріон.
3. International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, 10th Revision, Version for 2007 URL: <http://apps.who.int/classifications/apps/icd/icd10online/>
4. Rational use of medicines: progress in implementing the WHO medicines strategy Report by the Secretariat, EB118/6, 11 May 2006, URL: www.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB118/B118_6-en.pdf/

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії» з індивідуальним симуляційним навчанням

Цикл тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії» тривалістю 0,5 місяця (90 годин, 3 кредити ECTS) розроблений працівниками кафедри менеджменту в охороні здоров'я, фармакотерапії і клінічної фармації Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. У межах циклу заплановані лекції, семінарські та практичні заняття з питань раціональної фармакотерапії, менеджменту якості фармакотерапії, зокрема, базуючись на системі ліко-пов'язаних проблем, лікової поведінки, а також принципів фармацевтичної опіки у терапії. Протягом вивчення циклу тематичного удосконалення передбачено поглиблення знань та умінь для здійснення клініко-фармацевтичного менеджменту, включно з менеджментом ліко-пов'язаних проблем; лікової психології та лікової поведінки пацієнтів; застосування результатів фармако- та клініко-економічного аналізу в обґрунтуванні вибору лікарських засобів. Програма циклу включає індивідуальне симуляційне навчання для формування або удосконалення навичок роботи з електронною медичною системою HELSI.

За структурою та змістом опрацьована робоча навчальна програма циклу тематичного удосконалення «Менеджмент фармакотерапії та фармацевтична опіка в терапії» з індивідуальним симуляційним навчанням відповідає чинним вимогам та може бути рекомендована для затвердження методичною комісією факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Рецензент
завідувач кафедри сімейної медицини
факультету післядипломної освіти
Львівського національного
медичного університету
імені Данила Галицького,
доктор медичних наук, професор

Соломенчук Т.М.